

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **N. B. T.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 2. 2019, č. j. 60 Az 60/2018-39,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 13. 7. 2018 č. j. OAM-28/ZA-ZA11-HA10-2018, neudělil žalovaný žalobci azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“); současně vyslovil, že existují důvody podle § 15a citovaného zákona, pro které žalobci nelze udělit doplňkovou ochranu podle § 14a a § 14b tohoto zákona. Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 14. 2. 2019, č. j. 60 Az 60/2018-39.

[2] Krajský soud vycházel z následujícího skutkového stavu. Žalobce byl v České republice v roce 2007 odsouzen za drogovou trestnou činnost k nepodmíněnému trestu v trvání jedenácti let, v roce 2013 byl z výkonu trestu podmíněně propuštěn, poté požádal o povolení k pobytu, ale nebylo mu vyhověno a byl mu udělen výjezdní příkaz. Dne 9. 1. 2018 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany, k níž při pohovoru mimo jiné uvedl, že o mezinárodní ochranu požádal, protože obdržel výjezdní příkaz. V České republice si přeje zůstat, neboť zde má celou rodinu; potvrdil, že žádostí sleduje legalizaci pobytu na území České republiky. Dále uvedl, že jej jeho sourozenci žijící ve Vietnamu před třemi lety zrazovali od návratu, protože na facebooku uveřejňoval kritické komentáře proti tamnímu režimu. Později se sourozenci již nehovořil. Své názory zaměřené proti komunistickému režimu a špatným zákonům žalobce uveřejňuje na sociálních sítích od roku 2014 dosud; v této souvislosti jej nikdo z Vietnamu nekontaktoval.

[3] Krajský soud se ztotožnil s hodnocením žalovaného, že žalobcova žádost o udělení mezinárodní ochrany je účelová, neboť sleduje zejména legalizaci pobytu žalobce v České republice. Situaci, kterou si žalobce způsobil svým jednáním nelze řešit prostředky mezinárodní ochrany. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu azyl nesupluje jiné formy legálního pobytu, tento institut nelze účelově využívat v případě, kdy jsou jiné možnosti obnovy pobytového oprávnění již vyčerpány. Krajský soud v této souvislosti zdůraznil, že žalobce o mezinárodní ochranu požádal teprve ve chvíli, kdy mu byl udělen výjezdní příkaz, nikoli již v době, kdy měl začít na sociálních sítích uveřejňovat své kritické názory na politickou situaci ve Vietnamu. Svoji aktivitu ve vztahu ke kritice vietnamského režimu žalobce ostatně ani nijak nedoložil. O tom, že žalobce není ve své vlasti azylově relevantně pronásledován, svědčí také skutečnost, že mu byl zastupitelským úřadem v Praze dne 25. 9. 2017 vydán nový cestovní doklad. Z uvedených skutečností nelze dovodit tzv. přiměřenou pravděpodobnost pronásledování žalobce v případě návratu do země původu.

[4] Pokud jde o důvody pro udělení humanitárního azylu, krajský soud konstatoval, že poskytnutí této formy mezinárodní ochrany je na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o ní přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Shledal přitom, že žalovaný řádně zjistil a posoudil osobní situaci žalobce i stav v zemi původu; existenci jeho vazeb k rodině na území České republiky přitom nijak nezpochybnil. Dospěl-li k závěru, že v řízení nevyvstaly takové skutečnosti, které by nasvědčovaly výjimečnosti žalobcovy situace, lze takový závěr akceptovat.

[5] Závěrem krajský soud poznamenal, že ačkoli žalobce napadenému rozhodnutí vytýkal, že mu jeho výrokem nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, ve skutečnosti žalovaný rozhodl tak, že se žalobci azyl podle § 12, § 13, § 14 tohoto zákona neuděluje a pro existenci důvodů podle § 15a téhož zákona mu nelze udělit doplňkovou ochranu. Jelikož byl žalobce odsouzen za spáchání vážného zločinu ve smyslu § 15a zákona o azylu (přičemž k aplikaci tohoto ustanovení postačí i jen důvodné podezření ze spáchání vážného zločinu), nebyl k dalšímu posuzování důvodnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b tohoto zákona dán důvod.

[6] Proti tomuto rozsudku podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou opírá o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel předně namítá, že krajský soud nesprávně interpretoval a aplikoval § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Konkrétně žalovaný a následně i krajský soud opomněli souvztažnost mezi citovanými ustanoveními, a v důsledku toho nepodrobili případ stěžovatele kompletnímu přezkumu. Ze subsidiární povahy doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu, jakož i z relevantní judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že k naplnění podmínek pro udělení této formy mezinárodní ochrany postačí hrozba mučení či krutého a nelidského zacházení nižší intenzity než v případě azylu podle § 12 tohoto zákona. Není pravdou, že by v případě stěžovatele nebyly zjištěny žádné takové důvody. Naopak, z materiálů dostupných krajskému soudu vyšlo dostatečně najevo, že stěžovateli hrozí vážná újma ze strany soukromých osob

i správních orgánů. Navzdory tomu, že stěžovatel vyjádřil řadu důvodných obav (zejména tvrdil, že je příslušníkem perzekvované sociální skupiny „*násilně a bez náhrady vyvlastněných osob*“), žalovaný i krajský soud tato tvrzení odmítli akceptovat s odkazem na to, že jeho snahou je pouze legalizace pobytu. Žalovaný ani krajský soud se nevypořádali s možností udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu; podle stěžovatele nelze *a priori* vycházet z toho, že jeho vycestování není v rozporu s mezinárodními závazky, může-li se svou rodinou, může žít také ve Vietnamu.

[8] Podle stěžovatele je napadené správní rozhodnutí také nepřezkoumatelné, neboť jeho příslušnost k sociální skupině (skupině uveřejňující na facebooku protistranické názory) nebyla jakkoli zkoumána či jen vzata v potaz. Žalovaný i krajský soud nepochopitelně zdůvodňují rozhodnutí o žádosti stěžovatele situací jeho rodinných příslušníků ve Vietnamu s tím, že situace zřejmě nebude tak palčivá. Soudu je však jistě známa situace při získávání povolení k pobytu na zastupitelském úřadu ve Vietnamu. Kromě toho samotná vietnamská vláda podporuje odliv občanů ze země; pokud se následně z ciziny vrátí, nemají možnost se v domovské zemi usadit, neboť nezískají zaměstnání, a s ohledem na chybějící sociální systém nemohou ani překlenout dobu po návratu do vlasti. Je tak zřejmé, že na straně stěžovatele existují *důvody hodné zvláštního zřetele*. Ve zbytku kasační stížnosti stěžovatel pouze opakuje svoji žalobní argumentaci.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a ztotožnil se s názorem krajského soudu. V řízení nebylo zjištěno, že stěžovateli hrozí pronásledování, a ani zmiňované obavy nelze podřadit pod *odůvodněný strach z pronásledování* ve smyslu § 12 zákona o azylu. Stěžovatelem zmiňovanou sociální skupinu ani nelze podřadit pod pojem „*sociální skupina*“ podle citovaného ustanovení. Krajský soud též správně akcentoval § 15a zákona o azylu, na jehož základě již nebyl důvod posuzovat možnost udělení doplňkové ochrany.

[10] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek, musel se zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti.

[11] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[12] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39 (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“

[13] V projednávané věci nenalezl Nejvyšší správní soud žádnou právní otázku, k níž by považoval za nutné vyjádřit se v rámci sjednocování judikatury, stěžovatel ostatně

ani sám netvrdí, v čem okolnosti jeho případu splňují podmínky přijatelnosti ve smyslu výše uvedených kritérií. Ve své argumentaci se omezuje na věc samou; žalovanému, potažmo krajskému soudu vytýká nesprávné, respektive nedostatečné posouzení svého případu. Jím tvrzená pochybení krajského soudu by sice obecně mohla být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti, tento důvod je však vyhrazen jen pro zjevné excesy a natolik hrubá pochybení v postupu či v rozhodnutí soudu, jejichž existence mohla mít alespoň potenciálně vliv na rozhodnutí ve věci samé (viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 2 Azs 137/2006-67). K takovým pochybením v projednávané věci evidentně nedošlo. Krajský soud ve věci postupoval standardně, v rozsudku s poukazem na provedené důkazy a relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu srozumitelně vysvětlil, proč nepovažuje podanou žalobu za důvodnou a nepominul také žádnou z podstatných námitek uplatněných stěžovatelem. To, že vyhodnotil důkazy jinak, než by si stěžovatel představoval, samo o sobě žádnou vadu řízení, natož hrubou, nezpůsobuje.

[14] S námitkami ohledně aktivity stěžovatele na sociálních sítích se krajský soud dostatečně vypořádal na straně 7 a 9, kde především uvedl, že stěžovatel tuto svoji aktivitu nikterak nedoložil; kromě toho měl stěžovatel možnost o mezinárodní ochranu požádat již v době, kdy začal své kritické názory šířit, tj. v roce 2014. Pokud této možnosti nevyužil, lze ve světle judikatury kasačního soudu (rozsudek ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004-50) dovodit, že stěžovatel situaci ve svém domovském státě nepociťoval natolik palčivě. K tomuto posouzení nemá Nejvyšší správní soud žádných výhrad. Rovněž závěr krajského soudu o omezené možnosti přezkumu rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu je plně v souladu s judikaturou tohoto soudu (viz například rozsudek ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38).

[15] Jen pro úplnost lze dodat, že podstatná část kasačních námitek se zcela míjí s rozhodovacími důvody krajského soudu, neboť směřuje k posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, jíž se krajský soud (ani žalovaný) vůbec nezabýval. Jak totiž žalovaný i krajský soud správně uvedli, s ohledem na skutečnost, že se stěžovatel dopustil vážného zločinu ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, nebylo vůbec namístě se důvody pro udělení uvedené formy mezinárodní ochrany zabývat, neboť v takovém případě je cizinec z možnosti udělení doplňkové ochrany *ex lege* vyloučen. Subsumpcí trestného činu, za nějž byl stěžovatel pravomocně odsouzen, pod pojem „*vážný zločin*“ ve smyslu posledně citovaného ustanovení se žalovaný ve svém rozhodnutí podrobně zabýval (viz str. 7 až 9); tyto závěry pak k námitce stěžovatele přezkoumal krajský soud (str. 7 až 8, bod 20 až 22 napadeného rozsudku). Hodnocení krajského soudu je v této části srozumitelné, logické a je podloženo relevantní judikaturou kasačního soudu (viz zejména usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007-119).

[16] Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že podaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje podstatně vlastní zájmy stěžovatele, proto ji podle výše citovaného ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[17] Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. srpna 2020

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu